

TREBALL SEXUAL I VIOLÈNCIES MASCLISTES

GUIA PER A
PROFESSIONALS

Com millorar els serveis de detecció i prevenció, atenció i recuperació de treballadores sexuals que han patit violència masclista

INTRODUCCIÓ

PROJECTE DONA

PROJECTE DONA és un dels projectes impulsats per ActuaVallès, una ONG de Sabadell que es dedica a donar respostes socials i sanitàries a col·lectius en situació de vulnerabilitat.

A través de Projecte Dona, oferim atenció i educació sociosanitària vers les treballadores sexuals, a més de sensibilització ciutadana.

Visitem més de 80 punts de treball sexual al mes, atenem prop d'un miler de persones a l'any i realitzem al voltant de 500 de revisions ginecològiques a les comarques del Vallès Oriental, l'Occidental i el Bages.

II JORNADES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA I TREBALL SEXUAL

El 23 de novembre de 2018, a Projecte Dona vam organitzar les II Jornades de Violència Masclista i Treball Sexual, on vam reunir a Sabadell els diferents serveis del Vallès Oriental, de l'Occidental i del Bages que entren en contacte amb les treballadores sexuals quan volen demanar ajuda després d'haver patit violència masclista.

L'objectiu era detectar les debilitats dels circuits de detecció, atenció i recuperació per generar dinàmiques de treball més coordinades i efectives.

QUÈ ÉS LA VIOLÈNCIA MASCLISTA?

Segons l'Organització de les Nacions Unides, la violència masclista és tot aquell acte de violència de gènere que resulti, o pugui resultar un perjudici físic, sexual o psicològic per a la dona, incloses les amenaces, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeix en la vida pública com en la privada.

TIPUS DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

FÍSICA

Qualsevol agressió sobre el cos de la dona.

PSICOLÒGICA

Xantatge emocional, menyspreu, estigmatització, etc.

SEXUAL

Abusos, agressions i violacions.

ECONÒMICA

Control dels diners de la dona.

QUI LES EXERCEIX?

Parella

Obligació a prostituir-se, menyspreu i control econòmic.

Client

Agressions, negació d'ús del preservatiu, drogues, xantatge econòmic i no respecte de pactes verbals.

Empresari

Explotació, precarietat laboral, control econòmic, exigència d'obligacions i pocs drets.

Institucions

Estigmatització, prejudicis i manca de sensibilització. És a dir, victimització secundària.

Explotador

Trata d'éssers humans, esclavitud i xantatge.

FACTORS DE VULNERABILITAT

FACTORS DE VULNERABILITAT DE LES TREBALLADORES SEXUALS

PREJUDICIS

Com per exemple, les idees preconcebudes sobre el treball sexual, comentaris i actituds culpabilitzadores, manca d'implicació, menyspreu, vinculació directa i no provada amb activitats delictives com és el tràfic de drogues. Tot plegat provoca que les treballadores sexuals evitin passar per aquest tracte desagradable i injust i no denunciïn ni demanin ajuda.

MANCA DE FORMACIÓ EN VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Insuficient sensibilització del personal que les atén envers

la violència masclista reflectit en: desconeixement del funcionament del circuit d'atenció i la llei, de les eines disponibles i de com fer una atenció especialitzada. Això fa que les treballadores sexuals perdin la confiança en les institucions.

MARC ADMINISTRATIU QUE NO INTEGRA LES TREBALLADORES SEXUALS

Les lleis i els protocols estan fets per a víctimes de les parelles i exparelles, però no especifiquen com actuar en cas que sigui el client o l'empresari qui exerceix la violència. El que es tradueix en que començar un procés ju-

dicial no garanteix solucions ni justícia, així que les víctimes opten per no denunciar.

PORS

Per desconeixement del país, la llengua i la cultura en el cas de les dones estrangeres. No saben com demanar ajuda ni a qui dirigir-se, i augmenta la desconfiança i l'aïllament.

DIFERÈNCIES CULTURALS I RELIGIOSES

Entre les dones i el personal que les atén. Les parts no es comprenen i es distancien l'una de l'altra.

DIFÍCIL REGULARITZACIÓ DE LES DONES ESTRANGERES

Els documents com el padró o la targeta sanitària són molt importants per viure de forma regular al país, però alhora, és complicat aconseguir-los a causa d'un procediment burocràtic complex que fa que visquin i treballin de forma clandestina sense drets garantits i en absoluta precarietat. Una situació administrativa irregular fa que les dones evitin acudir a la policia per por que els obrin un expedient d'expulsió.

DOBLE VIDA

Les treballadores sexuals no solen estar disposades a donar a conèixer a què es dedi-

quen, així mantenen al marge el seu entorn (família i amistats). Aquest comportament genera invisibilització, clandestinitat, aïllament, problemes psicològics per la constant preocupació i negació a demanar ajuda per por que l'entorn descobreixi l'activitat a què es dediquen.

POR A PERDRE LA CUSTÒDIA DE FILLS I FILLES

La vinculació no sempre provada del treball sexual amb pràctiques delictives pot fer que perdin la custòdia dels fills i filles, així que eviten tenir contacte amb els serveis policials i no tracten els problemes psicològics derivats de la càrrega que suporten.

DESCOORDINACIÓ EN ELS PROTOCOLS D'ACTUACIÓ

Cada institució que intervé davant de casos de violència de gènere té un protocol diferent. Fins i tot en un mateix àmbit territorial. No hi ha un procediment únic que garanteixi una ajuda eficaç a la dona, així que tot depèn de la persona o el servei que intervingui.

AUTOESTIGMATITZACIÓ I TRAUMA PSICOLÒGIC

Les treballadores sexuals són un col·lectiu molt estigmatitzat a escala social i també personal. Els traumes psicològics que pateixen no es tracten per la invisibilització.

COM CONTRARESTAR ELS FACTORS DE VULNERABILITAT?

PROPOSTES PER TOMBAR LES BARRERES A QUÈ S'ENFRONTEN LES TREBALLADORES SEXUALS

- 1 MÉS SENSIBILITZACIÓ DEL PERSONAL**

Augmentar la formació de les persones que atenen a les víctimes de la violència masclista, amb especial enfoc en l'àmbit del treball sexual. A través de tallers, jornades i conferències.
- 2 CREACIÓ D'UN ÚNIC PROTOCOL D'ACTUACIÓ**

Per així garantir la protecció de les dones i una atenció adequada que tingui en compte les particularitats de les víctimes de la violència masclista.
- 3 APLICACIÓ REAL DELS PROTOCOLS ACTUALS**

Cal més difusió per part de les administracions cap al personal professional i més formacions perquè coneguin què han de fer quan entren en contacte amb algú que ha patit violència masclista.
- 4 INVERSIÓ DE MÉS RECURSOS ECONÒMICS**

Des de les administracions implicades caldria destinar més recursos econòmics per fer realitat els tres punts anteriors.

COM MILLORAR ELS SERVEIS DE DETECCIÓ/PREVENCIÓ, ATENCIÓ I RECUPERACIÓ?

Els set punts que trobareu a la pàgina contigua són les mancances que s'han detectat en els diferents serveis territorials del Vallès Occidental, el Vallès Oriental i el Bages.

- ▶ Cal **escoltar més les dones** per conèixer les seves pors i preocupacions.
- ▶ Cal **augmentar la sensibilització** i formació del personal en qüestions de violència de gènere en els territoris.
- ▶ Cal invertir en recursos i esforços per **dotar d'eines a les treballadores sexuals** perquè aprenguin a **detectar i prevenir** situacions de violència masclista.
- ▶ Cal **informar més i millor les treballadores sexuals** sobre els serveis i eines de les quals disposen per demanar ajuda (a qui poden contactar, quins passos han de seguir per protegir-se o saber que

el contacte amb la policia no implica obligació de denúncia, per exemple).

- ▶ Cal **crear protocols conjunts i coordinats** al territori, a més d'assegurar l'aplicació correcta.
- ▶ Cal **formar el sector mèdic** perquè realitzin informes mèdics més exhaustius i específics. El "Comunicat de lesions" és la prova més important en un judici per demostrar que algú ha patit violència de gènere.
- ▶ Cal un **intercanvi d'informació més fluid i protocolitzat** entre serveis i no dependre de la voluntat de la persona amb què es treballa en el moment.

PROPOSTES DE MILLORA ALS SERVEIS

- 1 | Creació d'un servei centralitzat que coordini la resta de serveis, com per exemple, Serveis Socials.
- 2 | Més campanyes d'informació per les treballadores sexuals per part d'ActuaVallès.

- 3 | Crear espais de connexió entre treballadores i serveis per conèixer millor les necessitats del col·lectiu.
- 4 | Més formació en violència masclista i de la realitat del treball sexual en tots els serveis.

CONTACTES DELS SERVEIS

VALLÈS OCCIDENTAL

SIAD Vallès Occidental

93 860 07 06

SIAD Sabadell

93 724 61 67

Casa Galeria Terrassa

93 739 74 08

Servei d'Atenció a la Víctima (SAV)

Polícia de Sabadell

90 011 20 92

Servei d'Atenció a la Víctima (SAV)

Polícia de Terrassa

900 770 092

VALLÈS ORIENTAL

SIAD Vallès Oriental

93 860 07 06

Servei d'Atenció a la Víctima (SAV)

Polícia de Granollers

93 842 6 705

BAGES

SIAD Bages

93 693 03 63

Grup d'Atenció a la Víctima (GAV)

Mossos d'Esquadra Manresa

93 875 98 00

PROJECTE DONA: 625 324 393

AGRAÏMENTS

PARTICIPANTS EN LA JORNADA:

David Bielsa
Polícia Municipal Sabadell

M^o Isabel Fernández García
Polícia Municipal Sabadell

Ferran Lara
Polícia Municipal Sabadell

Estrella Lahoz
SIAD Sabadell

Irma Martín Tarrasón
SIAD Sabadell

Rosa González Anguía
Infermera Parc Taulí

Abel Reina
Atenció a la Víctima Terrassa

María Cruz Blanco
Atenció a la Víctima Terrassa

Montserrat Lara Ledesma
Administrativa CST

Nuria Turu Parellada
Administrativa CST

Andreu Torres Santamaria
Ajuntament de Terrassa

Lucia Burgos Cubero
Llevadora ICS

Eva Adarve
Llevadora ICS

Isabel Tallante
Infermera CST

Rocío Hernández Beltran
Llevadora ICS

Felisa Falguera
Psicòloga ActuaVallès

Daniela Narváez
Educadora en ActuaVallès

Ester Artigas
Educadora en ActuaVallès

Laura Sanchez
Educadora en ActuaVallès

Aina Turu
Educadora en ActuaVallès